

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา **ส๒๓๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยที่ ๑ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

พุทธสาวก พุทธสาวิกา
และชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

ครูผู้สอน ครูวรัญญา แองสาย

พุทธสาวก พุทธสาวิกา
และชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเรื่องราวของพุทธสาวก
และพุทธสาวิกา ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๒. ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์
คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวก
และพุทธสาวิกา และเสนอแนวทางการนำไป
ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. เห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราว
ของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา

เกม ปริศนา

คำทาย

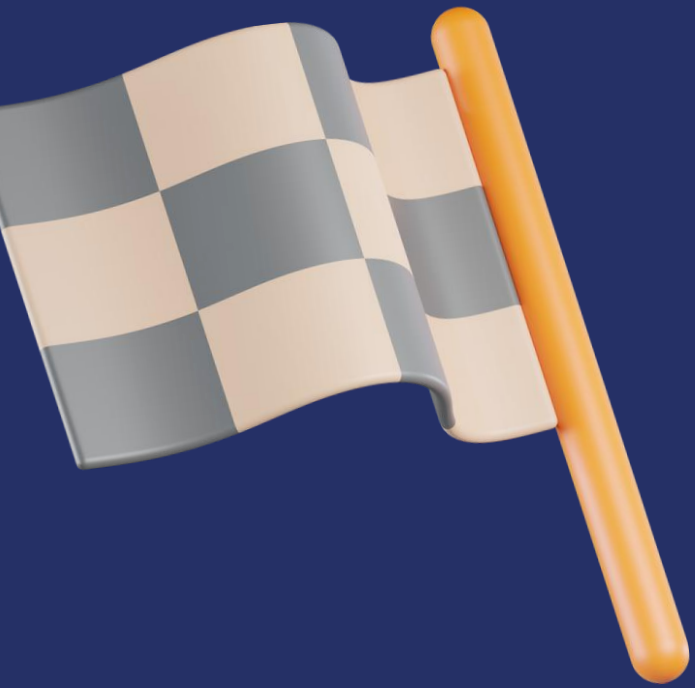

กติกากา

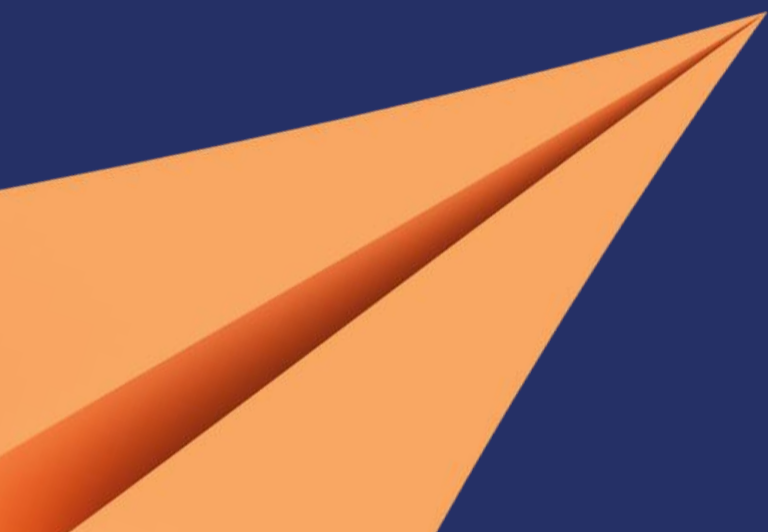
๑. นักเรียนสุ่มเปิดแผ่นป้ายได้ครั้งละ ๑ หมายเลข
๒. อ่านข้อความที่เปิดได้แล้วตอบว่าข้อความดังกล่าวเกี่ยวกับพุทธสาวกท่านใด
๓. นักเรียนที่ตอบถูกต้องจะได้รับ **คะแนนพิเศษ**

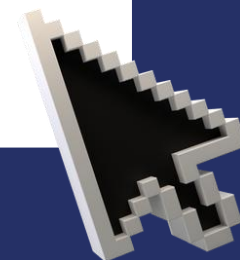

GAME

START

เริ่มเกม

ร อ้ า ณ์

๑

๓

๒

๔

เฉลย

ที่มาภาพ <http://event.sanook.com/day/asalha-puja/>

พระอัญญาโกณฑัญญะ

ภารกิจ ๑

นักเรียนแต่ละกลุ่ม จับสลากหัวข้อ ดังนี้

ที่มาภาพ <http://event.sanook.com/day/asalha-puja/>

พระอัญญาโกณฑัญญะ

ที่มาภาพ <http://www.dhammadjak.net/forums/viewtopic.php?f=๗๑&t=๖๑๙๒๔>

พระเจ้าปเสนทิโกศล

ที่มาภาพ https://asoke.info/Sanasoke/SA๒๔๙/sa๒๔๙_๘๑.html

พระมหาปชาบดีเถรี

ที่มาภาพ <https://roseoopenida.wixsite.com/socialreligion/blank-๘>

พระเชมาเถรี

ภารกิจ ๑

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา ใบความรู้
เรื่อง พุทธสาวกและพุทธสาวิกาตามหัวข้อที่กลุ่ม
ของตนเองจับฉลากได้

ใบความรู้

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบความรู้ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

พระอัญญาโกณฑัญญะ

ประวัติ

พระอัญญาโกณฑัญญะ เดิมชื่อโกณฑัญญะ เป็นบุตรของพราหมณ์มหาศาลแห่งหมู่บ้านโหนดวัดดู เขตกรุงกบิลพัสดุ์ เรียนจบไตรเพท ชำนาญในการทำนายลักษณะของบุคคล โดยเฉพาะลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ

ในพระราชพิธีชานพระนามเจ้าชายสิทธัตถะหลังประสูติได้ ๕ วัน ท่านเป็นผู้หนึ่งในจำนวนพราหมณ์ ๓๐๘ คนที่ได้รับเชิญเข้าร่วมถวายพระนาม และเป็นผู้ซึ่งมีอายุน้อยที่สุดในจำนวนพราหมณ์ที่ได้รับเลือกให้ทำนายลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะ พราหมณ์ผู้มีอายุ ๗ คน ต่างทำนายเป็น ๒ คดีคือ (๑) ถ้าทรงอยู่ครองเรือน จะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้ทรงธรรม ครองราชย์โดยธรรม ทรงเป็นใหญ่ในแผ่นดินมีมหาสมุทรทั้งสี่เป็นขอบเขต (๒) ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นศาสดาเอกในโลก โกณฑัญญะมีความมั่นใจความรู้ของตนจึงทำนายยืนยันคดีที่ ๒ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ออกบวชถือเพศเป็นฤๅษี

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวชขณะมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พราหมณ์ ๗ คนผู้ทำนายเป็น ๒ คดี ได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว เหลืออยู่แต่โกณฑัญญะ เมื่อทราบข่าวนี้โกณฑัญญะจึงมีความยินดีเป็นที่สุด เพราะเป็นไปตามที่ตนทำนายไว้ จึงตัดสินใจออกบวชตาม และไปชักชวนลูกชายของพราหมณ์ ๗ คนออกบวชด้วย แต่มีผู้ยินดียินดีบวชตาม ๔ คน คือ วัปปะ ภัททิยะ มหามายะ และอัสสชิ รวมทั้งท่านโกณฑัญญะด้วยเป็น ๕ คน จึงมีชื่อเรียกในกาลต่อมาว่า **ปัญจวัคคีย์** แปลว่า พวกห้า

พราหมณ์ทั้ง ๕ คนได้ออกบวชเป็นฤๅษี และออกตามหาพระสิทธัตถะจนได้พบขณะที่พระองค์ทรงบำเพ็ญตบะแบบทรมานตนที่เรียกว่า ทุกกรกิริยา อยู่ที่ภูเขาแห่งหนึ่งในตำบลอรเวลาเสนาณิมม แคว้นมคธ จึงเฝ้าปรนนิบัติรับใช้ตลอดเวลา ๖ ปี เพราะเชื่อมั่นว่าด้วยการบำเพ็ญทุกกรกิริยานี้เท่านั้น ที่จะทำให้พระสิทธัตถะสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ต่อมา เมื่อพระสิทธัตถะทรงเลิกบำเพ็ญตบะแบบนั้นเพราะทรงเห็นว่าไม่ใช่ทางให้ตรัสรู้ ทรงตั้งพระทัยจะทรงบำเพ็ญเพียรทางใจต่อไป จึงทรงเริ่มฉันอาหารเพื่อให้กำลังกายกลับคืนมา ท่านโกณฑัญญะกับคณะเห็นเช่นนั้นก็รู้สึกผิดหวัง เสียใจ ต่างคิดว่าพระสิทธัตถะคงคลายความเพียร คงไม่สำเร็จผลตามที่หวังไว้ได้ แล้วพากันทอดทิ้งพระองค์ไปอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันเขตกรุงพาราณสี แคว้นกาสี ตั้งใจจะบำเพ็ญพรตตามความเชื่อของพวกเขาต่อไป

บวชเป็นภิกษุรูปแรก

หลังจากพระสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อวันขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๖ และทรงพักเสวยวิมุตติสุขอยู่ ๗ สัปดาห์แล้ว ทรงตรวจดูหมู่สัตว์ที่ควรฟังพระธรรมเทศนา ก็ทรงเห็นว่า ท่านโกณฑัญญะกับคณะมีอุปนิสัยแก่กล้าที่จะบรรลุธรรมได้ จึงเสด็จไปโปรด เสด็จถึงป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ในตอนเย็นของวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๘

ท่านโกณฑัญญะกับคณะนั่งสนทนากันอยู่ เห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาแต่ไกล เข้าใจว่า พระองค์เสด็จมาหาอุปัฏฐาก คงลำบากที่ทรงอยู่แต่ลำพังพระองค์เดียว จึงตั้งตาคอยกันว่าจะไม่ไหว ไม่ลุกรับ ไม่รับบาตรและจีวร แต่จะป้ออาสนะไว้ ถ้าพอพระทัยจะประทับก็ประทับได้ แต่เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาถึง ทั้งท่านโกณฑัญญะและท่านอื่น ๆ ต่างลุกขึ้นรับเสด็จอย่างที่เคยปฏิบัติมา โดยลืมกติกที่ตั้งไว้ เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสบอกว่า พระองค์ตรัสรู้แล้วให้ตั้งใจฟังเถิด จะทรงแสดงธรรมให้ฟัง ท่านโกณฑัญญะและคณะไม่ยอมเชื่อ เพราะยึดติดใน

ใบความรู้

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ความเชื่อเดิม แต่เมื่อทรงเดือนความจำว่า พระองค์เคยตรัสเช่นนี้มาก่อนหรือไม่ท่านโกณฑัญญะและคณะจึงคิดได้และเชื่อ วันรุ่งขึ้น เป็นวันขึ้น๑๕ ค่ำ เดือน ๘ พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา ชื่อว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ให้ฟัง โดยทรงเริ่มต้นทำลายความเชื่อที่บรรพชิตไม่ควรปฏิบัติ เพราะไม่ใช่ทางพ้นทุกข์ ๒ประการ ได้แก่ ความสุขัลลิกานุโยค ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่หย่อนเกินไป และอัตตคิลมณานุโยค ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่ตึงเกินไป จากนั้นทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามทางสายกลางที่ไม่หย่อนเกินไปและไม่ตึงเกินไป เพราะเป็นทางพ้นทุกข์ ทางสายกลางนั้นคืออริยมรรคมีองค์ ๘ มีสัมมาทิฏฐิ เป็นต้นแล้วทรงแสดงอริยสัจ ๔เมื่อท่านโกณฑัญญะพิจารณาตามกระแสพระธรรมเทศนาก็เกิดความรู้แจ้งแจ่มแจ้งขึ้นว่าสิ่งทั้งหลายมีการเกิดขึ้นและดับไปเป็นธรรมดา ซึ่งเรียกว่า ได้ดวงตาเห็นธรรม คือ บรรลุโสดาปัตติผลเป็นพระอริยบุคคลขั้นต้น พระพุทธองค์ทรงทราบวาระจิตของท่านโกณฑัญญะในขณะนั้น จึงทรงเปล่งอุทานขึ้นว่า อนุญาสิ วต โภ โกณฺฑโม อนุญาสิ วต โภ โกณฺฑนุโย แปลว่า โกณฑัญญะ ท่านได้รู้แล้วหนอ โกณฑัญญะ ท่านได้รู้แล้วหนอ คำว่า อนุญา ในคำว่า อนุญาสิ จึงกลายเป็นคำนำหน้าชื่อเดิมของท่านเป็นอัญญาโกณฑัญญะตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

คำอธิษฐานประกอบภาพ : ภาพเหตุการณ์การแสดงปฐมเทศนา/ในเจ้าปัญญาวิเศษ
แหล่งที่มา : <http://event.sanook.com/day/asalha-puja/>

ท่านโกณฑัญญะทูลขอบวชเป็นภิกษุ พระพุทธองค์ทรงบวชให้ด้วยพระดำรัสว่า เธอจงเป็นภิกษุมารเกิดธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด เมื่อจบพระดำรัสนี้ ท่านโกณฑัญญะได้เป็นภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จึงถือว่าได้มีพระสงฆ์เกิดขึ้นครั้งแรก ทำให้มีพระรัตนตรัยในวันนั้น คือ **พุทธรัตน** **ธัมมรัตน** และ **สังฆรัตน** เรียกรวมว่า พระรัตนตรัย วิถีบวชแบบนี้ เรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา (การบวชด้วยพระดำรัสว่า เธอจงเป็นภิกษุมารเกิด) เรียกภิกษุที่บวชด้วยวิธีนี้ว่า เอหิภิกขุ หรือ เอหิภิกขุ

ในวันต่อมา พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนากัณฑ์เดียวกันนี้ให้พระปัญจวัคคีย์ที่เหลือนั่ง ผู้ใดได้บรรลุโสดาปัตติผลก่อน ก็ทูลขอบวช พระพุทธองค์ทรงบวชให้ด้วย วิธีเดียวกันภายใน วัน พระปัญจวัคคีย์ที่เหลือทั้งหมดได้บรรลุโสดาปัตติผล ในวันแรม ๕ ค่ำ เดือนพระพุทธร่องค์ทรงแสดงพระธรรมเทศนากัณฑ์ที่ ๒ ชื่อ **อนัตตลักขณสูตร** ทรงชี้ให้เห็นว่าขั้น ๕ ไม่เที่ยงเป็นทุกข์และเป็นอนัตตา เมื่อทรงแสดงจบ พระปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตตผล เป็นพระอรหันตสาวกคณะแรก ๕ รูป และภายในพรรษานั้นมีพระอรหันตสาวกเพิ่มขึ้นอีก ๕๕ รูป คือ พระยสะกับสหยา ๕๔ รูป รวมเป็น ๖๐ รูป

บทบาทในการประกาศพระศาสนา

ครั้นออกพรรษาแล้ว พระพุทธองค์ทรงประชุมสงฆ์ ตรัสถึงภาระหน้าที่ของพระสงฆ์ที่มีความว่า **"บัดนี้ เราได้ทำกิจของคนสำเร็จแล้ว ต่อไปจะต้องทำกิจเพื่อคนอื่น โดยแยกกันจาริกไปประกาศธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มหาชนในที่ต่างๆ แห่งละรูป อย่าไปรวมกัน คลาคลงจะไปทางตำบล อูรุเวลา เสนานิคม**" พระสงฆ์เหล่านั้นทูลรับสนองพระดำรัส แล้วทูลลาแยกย้ายกันจาริกไปยังที่ที่มุ่งหมายพระอัญญาโกณฑัญญะได้จาริกไปยังหมู่บ้านโหนดวุถุใกล้กรุงกบิลพัสดุ์และหมู่บ้านอื่น ๆ ได้เทศนาสั่งสอนชาวบ้านให้รู้และเข้าใจพุทธธรรม เกิดศรัทธาเลื่อมใสนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางดำเนินชีวิตในโลก ก็มี ที่มีศรัทธาแรง

* อนัตตลักขณสูตร คือพระสูตรที่แสดงลักษณะ คือ เครื่องกำหนดหมายว่าเป็นอนัตตา เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญที่สุดพระสูตรหนึ่ง เนื่องจากหลังจากที่พระโคตมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระสูตรนี้แล้ว ได้บังเกิดพระอรหันต์ในพระบวรพุทธศาสนา ๕ องค์ รวมพระพุทธร่องค์เป็น ๖ องค์ ซึ่งพระสูตรนี้ มีความเกี่ยวข้องกับ ความไม่เที่ยงตัวของ รูป คือ ร่างกาย เวทนา คือ ความรู้สึกทุกข์หรือเฝอ ๆ สัญญา คือ ความจำได้หมายรู้ สังขาร คือ ความคิดหรือเจตนา วิญญาณ คือ ความรู้อารมณ์ต่างๆ เป็นต้น หรือเรียกอีกประการหนึ่งว่า อาตมยทั้ง ๖ อันได้แก่สัมผัสทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ

ใบความรู้

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กล้าได้สละบ้านเรือนออกบวชปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านก็มี ครั้งหนึ่ง พระอัญญาโกณฑัญญะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ขณะประทับอยู่ที่พระเชตะวัน เขตกรุงสาวัตถี พระพุทธองค์ทรงประกาศยกย่องท่านท่ามกลางสงฆ์ว่า เป็นปฐมสาวกผู้รู้แจ้งพระสัทธรรมก่อนผู้อื่นเป็นรัตติคุณมีอายุพรรษามากกว่าผู้อื่น มีประสบการณ์มาก จึงทรงแต่งตั้งเป็นผู้เลิควิกฤตทั้งหลาย ฝ่ายรัตติคุณ

พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายมีพระอัครสาวกคือพระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะ เป็นต้น ต่างถวายความเคารพนอบน้อมและยกย่องท่านอย่างสูงยิ่ง ท่านเองก็เคารพยกย่องพระอัครสาวกในฐานะ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญสนองงานพระบรมศาสดาอย่างใกล้ชิด แม้ได้รับความเคารพยกย่องอย่างสูงเช่นนั้น แต่ท่านตระหนักถึงการควรมีควรอยู่เสมอ เช่น ทุกครั้งที่เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะทรงแสดงแก่พุทธบริษัท ท่านนั่งแถวหลังพระอัครสาวกผู้นั่งอยู่เบื้องขวาและซ้ายของพระพุทธ องค์เสมอ

พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นผู้มีก้น้อยสันโดษ ชอบอยู่อย่างสงบ ไม่ชอบคลุกคลีด้วยหมู่คณะ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านจึงไม่ประสงค์ให้พระอัครสาวกทั้งสองต้องเสียเวลามาแสดงความเคารพนอบน้อมพระผู้เฒ่าเช่นท่าน บางที่ท่านรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมากที่ต้องคอยต้อนรับผู้มาหาท่านทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ และสิ่งที่ยึดต่อความรู้สึกของท่านเป็นอย่างมาก คือการปกครองสาธุชนด้วยดีอย่างรูปที่ดีอร่าม ว่ายากสอนยาก ท่านจึงคิดว่าการอยู่ในเสนาสนะใกล้บ้านไม่เหมาะกับท่าน ควรหลีกเลี่ยงไปอยู่ในที่สงบสงัดแต่สำหง วันหนึ่ง ขณะที่พระพุทธองค์ประทับอยู่ที่พระเวฬุวัน เขตกรุงราชคฤห์ พระอัญญาโกณฑัญญะ หลงลากลับไปยังหมู่บ้านโพนวัดดู ชักชวนหลานชายชื่อปุณณมันตานิบุตรผู้เป็นบุตรของน้องสาวชื่อ มันทานิให้บวชเพื่อติดตามปรนนิบัติพระพุทธองค์ และช่วยประกาศพระศาสนาแทนตน ปุณณมันตานิบุตร ยินดีออกบวชแต่ขออยู่ปฏิบัติธรรมที่หมู่บ้านนั้นไปก่อน จะตามไปเฝ้าพระพุทธองค์ในภายหลัง พระ-อัญญาโกณฑัญญะก็อนุญาต เพราะรู้ตระหนักดีว่า พระหลานชายจะบรรลอรุหัตถผลและเป็นธรรมถึง ขึ้นยอดได้แน่นอน ท่านจึงไปเฝ้าพระพุทธองค์กราบทูลขออนุญาตไปอยู่ที่ฝั่งสระมณฑาทิณี ป่าอิทพันตะในภูเขาหิมพานต์ พระพุทธองค์ก็ทรงอนุญาต

บริบทพยาน

พระอัญญาโกณฑัญญะจำพรรษาอยู่ในป่าอิทพันตะเป็นเวลา ๑๒ ปี โดยมีช้างตระกูลอิทพันตะ ๘,๐๐๐ ตัว ผลัดเวรกันคอยรับใช้ ในที่สุดท้าย ท่านทราบว่าเป็นวาระสุดท้ายแห่งชีวิตและเห็นว่าที่ท่านสามารถดำรงชีวิตอยู่ที่นี่อย่างมีความสุข ก็เพราะได้รับการบำรุงดูแลรับใช้จากพวกช้างอิทพันตะ ท่าน จึงตัดสินใจไปทูลลาพระพุทธเจ้าแล้วกลับมาปรินิพพานที่ป่านี้เพื่อตอบแทนอุปการคุณของช้างเหล่านั้น

พระเจ้าปเสนทิโกศล

ประวัติเบื้องต้น

พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามหาโกศล กษัตริย์ราชแห่งกรุงสาวัตถีแคว้นโกศล มีพระนามว่า ปเสนทิกุมาร เมื่อยังทรงพระเยาว์ พระราชบิดาทรงส่งไปศึกษาศิลปวิทยา กับอาจารย์ที่ศาปาโมกข์แห่งดักกิลลา ในกรุงดักกิลลา แคว้นคันธาระ ณ ที่นั้น พระองค์ทรงพบเจ้าชาย๒ พระองค์ผู้เป็นศิษย์ร่วมสำนักกับพระองค์ คือ เจ้าชายมหาสิแห่งกรุงเวสาลี แคว้นวัชชีและเจ้าชายพันธุละแห่งกรุงกุสินารา แคว้นมัลละ เมื่อทรงจบการศึกษาทั้ง ๓ พระองค์ ต่างก็แยกย้ายกันกลับสู่พระนครของตน

เมื่อเจ้าชายปเสนทิเสด็จถึงกรุงสาวัตถี พระราชบิดาทรงประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกเป็นกษัตริย์ราช ครองราชสมบัติแห่งแคว้นโกศลสืบแทน มีพระนามว่าพระเจ้าปเสนทิโกศล ทั้ง ๆ ที่พระราชบิดายังทรงพระชนม์อยู่ หลังจากพระราชพิธีราชาภิเษก พระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงทราบว่าเจ้าชายพันธุละแห่งกรุงกุสินารา ทรงมีปัญหากับหมู่พระญาติ ได้เสด็จมาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระองค์ก็ทรงรับไว้และทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดี ซึ่งนี้แสดงถึงน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วย กัลยาณมิตตธรรมของพระเจ้าปเสนทิโกศล

การปกครอง

แคว้นโกศลเจริญรุ่งเรืองเป็นมหาอาณาจักรมาตั้งแต่รัชสมัยของพระเจ้ามหาโกศล ที่ทรงแผ่พระราชอำนาจไปยึดครองแคว้นกาลิ (มีกรุงพาราณสีเป็นเมืองหลวง) และแคว้นสิกกะ (มีกรุงกบิลพัสดุ์เป็นเมืองหลวง) เป็นรัฐในอารักขา (หรือเป็นเมืองขึ้น) และทรงเจลบั้มครสังคริปแคว้น อิสระใกล้เคียง คือแคว้นมัลละ แคว้น

ภารกิจ ๑

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณธรรม
ที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้ของพุทธสาวก
และพุทธสาวิกาที่กลุ่มของตนเองจับฉลากได้
และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๕

ใบงานที่ ๕

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
(งานกลุ่ม)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานกลุ่ม)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หาคุณธรรม จากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ผ่านใบความรู้

๑.๑. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระอัญญาโกณฑัญญะ

.....
.....
.....
.....
.....

๑.๒. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระเจ้าปเสนทิโกศล

.....
.....
.....
.....
.....

๑.๓. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระเทมาถวี

.....
.....
.....
.....
.....

๑.๔. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระมหาปชาบดีโคตมี

.....
.....
.....
.....
.....

“คุณธรรม”

“ที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง”

กิจกรรม

“ความดีที่ฉันทั้งใจ”

ภารกิจ ๒ : ความดีที่ฉันทึ่งใจ

๑. นักเรียนจับคู่ภายในกลุ่มของตนเอง
๒. นักเรียนวิเคราะห์นิสัยที่ควรแก้ไขของตนเองให้เพื่อนที่จับคู่ฟัง ใช้เวลาในการเล่าคนละ ๑ นาที

ภารกิจ ๒ : ความดีที่ฉันทตั้งใจ

๓. นักเรียนเลือกคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของ
พุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ได้ศึกษา มาวางแผนการ
ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง พร้อมเล่าให้
เพื่อนที่จับคู่ฟัง ใช้เวลาในการเล่าคนละ ๑ นาที

ภารกิจ ๒ : ความดีที่ฉันทึ่งใจ

๔. ให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวของเพื่อน
โดยวิเคราะห์ว่าเรื่องที่เพื่อนเล่าให้ฟังเกี่ยวข้องกับคุณธรรม
เรื่องใด และสอดคล้องกับคุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกา
ท่านใดบ้าง

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าจากการศึกษาและการทำกิจกรรม
อะไรที่ถือเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่ามากที่สุด
ในการเรียนรู้เรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา

สรุปบทเรียน

สิ่งสำคัญและมีคุณค่ามากที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวของพุทธสาวก และพุทธสาวิกา คือ ทำให้เห็นถึงข้อคิด รวมทั้งคุณธรรมที่แฝงอยู่ในเรื่องราวชีวประวัติของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำข้อคิด รวมทั้งคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้และมีความสอดคล้องกับบริบทการใช้ชีวิตของตนเองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพื่อความสำเร็จในชีวิตเฉกเช่นเดียวกับบุคคลคนนั้น

บทเรียนครั้งต่อไป

พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๗

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

